

Haragszik Isten – megbékélt Isten!

Időpont: 1964. július 19. Szentháromság ünnepe utáni 8. vasárnap

Helyszín: Győr - Öregtemplom

Oltári ige: Máté 7,15-23

Igehirdetési alapige: Ézs 57,15-19

Énekek: 1; 411.

Mert így szól a magasságos és felséges, aki örökké lakozik, és akinek neve szent: Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívűvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörtek szívét.

Mert nem örökké perlek, és nem mindenha haragszom, mert a lélek előttem megepedne, és a leheletek, akiket én teremtettem.

Mert a telhetetlenségnek vétkéért haragudtam meg, és megvertem őt, elrejtém magamat és megharagudtam; és ő elfordulva, szíve útjában járt.

Útait láttam, és meggyógyítom őt; vezetem őt, és vigasztalást nyújtok néki és gyászolóinak, Megteremtem ajkaikon a hálának gyümölcsét. Békesség, békesség a messze és közel valóknak, így szól az Úr; én meggyógyítom őt!

Ótestamentomi igéknél különösen szükségünk van arra, hogy legalább egyet és más elmondjunk abból a történeti háttérből, ami az Ige mögött van. Újtestamentumi igéknél is szükség van erre, de ott a történeti háttérrel sokkal jobban ismerjük, mint az ótestamentumi igék háttérét. Ez az Ige semmiféle támpontot nem nyújt arra, ami ez Ige mögött van, azért mondom el róla egyet és más elöljáróul.

Ez az Ige először akkor hangzott el, mikor Izrael népe 70 esztendeig tartó babiloni fogság után hazatért. Milyen nagy örömmel készülődött haza a fogságban élő nép és milyen örömmel várta haza az itthon nem levőket az itthon maradott nép! Ez örömnépből azonban feszültség támadt. Valami csalódást hozott az otthonmaradottak és a hazajövők találkozása. A hazatérők lelkében ugyanis kialakult egy képzeletbeli megszépített kép arról, hogy milyen a mi hazánk, s a haza nem olyan volt, mint amilyennek elképzelték és álmodták. A haza bizony a templommal együtt romokba hevert. A népet is másképp képzeltek el, mint amelyet otthon találtak. Milyen jó lesz, nem kicsinységben, minoritásban élni a hatalmas pogány tengerben, hanem a mieinkkel együtt, akik hitben, lélekben azonosak velünk! Itt is nagy volt a csalódás, mert az alatt a 70 esztendő alatt, a kegyelemből itthon maradt nép a deportáltak helyére betelepedett pogányokkal összekeveredett, összeházasodtak és ennek eredménye meglátszott Istenhez való viszonyukon is s elegy-belegy vallásossággá vált zsidó hitük. Jött a felismerés: ezek nem hittestvéreink! Azt gondolták a hazatérők, hogy az a nyomorúság, amit a fogságban el kellett szenvedniök s az a csalódás, mely itthon várt rájuk, az annak büntetése, hogy ez a nép elfelejtkezett arról az Istenről, aki megkegyelmezett nekik és itthon engedte maradni őket.

Az otthonmaradottak ugyanilyen gyanakvó tekintettel néztek a hazajöttekre. Mivel másnak érezték őket, ők meg azt mondták: nem mi vagyunk az oka e büntetésnek, de ők, akik a fogságból hazajöttek! Mi itthon maradtunk, de Isten őket azért vitte ki a babiloni fogságba s kellett ott szenvedniök, mert bűnösök voltak. Apáik nagyrésze ott halt meg, egy új nemzedék nőtt fel pogány környezetben, ez mutatja, hogy ők voltak a bűnösök! A rosszakért egymást vádolták. A hazatérés öröme a kölcsönös vádaskodás feszültségévé változott s e feszültségbe szólt bele Isten.

Figyelj nagyon fel, Isten szól bele és nem a próféta. Ha Isten embere, a próféta mondaná el erről az egész feszült helyzetről véleményét, az is nagy dolog volna, de itt nem a próféta mondja el véleményét, hanem annak az Istennek véleményét, akinek megbízásából szóról-szóra kell elmondani Isten üzenetét.

Az Ige így kezdődik: „...így szól a magasságos és felséges, aki örökké lakozik, és akinek neve szent”. Tehát nem én, Ésaías próféta szólok, hanem a magasságban és szentségben lakozó, Ő maga szól hozzá ehhez a kérdéshez. Isten hozzászólására pedig mindenekelőtt az jellemző, hogy ebben a feszült helyzetben nem igazságot akar szolgáltatni, hanem bűnbánatot ébresztetni és vigasztalni. Ebben az Igében nem arról van szó, hogy a prófétán keresztül az Úr megmondja, hogy a két szembeálló fél közül melyiknek van igaza, vagy ha egyiknek sincs igaza, akkor elmondja, hogy ki miben hibázott. Olyan általánosan szól hozzá a helyzethez ebben az Igében Isten, hogy szinte történetietlenné válik s ebben van számunkra drága ajándéka az Igének. Tehát azzal, hogy történetietlenné, egy bizonyos háttér nélkül valóvá vált, ezzel Isten közel hozta hozzánk az Igét. Mert ebben a feszültségben élő nép helyzetébe beleképzelve magunkat, nyugodtan lehet hallgatni ezt az Igét úgy, mint amit hozzánk üzen Isten. Ennek az üzenetnek lényege pedig az: ne vádoljátok egymást, hanem magatokat vádoljátok! Ne keressetek bűnbakokat, de bűnbak keresés és vádaskodás helyett alázzátok meg magatokat Isten szent színe előtt. Az ilyen feszült helyzetbe kerülő nemzedékek problémáján a vádaskodás és igazságkeresés nem segít, csak a megalázkodás és bűnbánat. Jó ezt nekünk mindjárt előljáróban, mint ennek az igeszakasznak egyik legfőbb üzenetét magunkévá tenni s akkor a többi most már magától fog következni. Nekünk is meg kell tanulnunk, hogy a nagyon sokszor nehéz, feszült helyzetben Isten a dolgokat, melyek fájnak nekünk úgy akarja elintézni, hogy azt mondja: Fogd be a szádat, ember, ne vádaskodj senkire, se én rám, ki a világ sorsát és a te sorsodat is intézem, se a másik emberre, akivel a te látásod szerint nem úgy bánok, mint ahogy te elképzeled s ahogy te bánnál vele. Az ilyen helyzetben a bűnbánat a megoldás és nem bűnbak keresés!

1./ Isten haragja!

Az Ige Isten haragjáról szól. Aki kicsit figyelt erre az Igére, annak újtestamentumi igékhez szokott fülét megütötte, hogy ebben az Igében milyen sokszor van szó Isten haragjáról. Mi pedig éppen bibliai indoklással újtestamentumi alapon állva úgy gondoljuk, hogy a harag az újtestamentom Istenéhez nem illő. Azt gondoljuk, hogy a harag az ótestamentom Istenének jellemvonása, de nem a Krisztusban kijelentett Istené. Pedig akár tetszik, akár nem, tudomásul kell vennünk, hogy nem lehet a kettőt ilyen egyszerűen megoldani. Nincs az ótestamentomnak külön Istene és az újtestamentomnak is külön Istene. Arról lehet beszélni, hogy az ótestamentom Istennek más vonásait emeli ki, de ugyanazon Isten s az újtestamentom megint más vonásaira akarja figyelmünket felhívni, de az Isten egy. „*Benne nincsen változás, sem változásnak árnyéka*” (Jak 1,17). Az ótestamentom Istene tehát az újtestamentom Istene is. Ezt különösen akkor látjuk, mikor ezt a nagyon szembeötlő kérdést, Isten haragjának kérdését nézzük. Milyen könnyű és egyszerű volna a kérdést megoldani úgy, hogy azt mondjuk: az ótestamentom az úgynevezett kezdetleges istenfogalmában Isten szentségét, méltóságát, tekintélyét hangsúlyozza s ebbe beleillik Isten haragja is. De abba az újtestamentomba, melyben Jézus Krisztus jelenti ki Istent, mint szerető mennyei Atyát, nem illik bele, méltatlan Isten haragvó indulatának jellemvonása.

Nem lehet azonban a kérdést így leegyszerűsíteni azért sem, mert az ótestamentom is beszél Isten irgalmáról. Példa erre éppen a mára kirendelt ótestamentumi szentlecke, mely egy bűnös népnek Isten bűnbocsánatát, helyreállító irgalmasságát hirdeti. És az újtestamentom is beszél rettentő kemény szavakkal Isten haragjáról. Csak a Jelenések könyvébe lapozzunk bele, olvashatjuk, Isten haragjának pohara hogyan ömlik ki a halálra, ítéletre megérő világra. Vegyük tehát tudomásul, hogy Istennek, az ó- és újtestamentom Istenének nemcsak gondolatai és cselekedetei vannak, tehát értelmi és akarati élete van, – nem tudunk Istenről másképp beszélni, csak emberi fogalmakkal és képekkel – Istennek érzelmi élete is van. Ez az érzelmi élet azonban nem korlátozódik csak a szeretetre. Istennek van indulata is, haragudni is tud. Ebben az Igében is többször említi magáról, hogy én haragszom.

Ha ennek igazolására újtestamentumi történetből veszünk példát s nem kijelentést keresünk, hanem cselekedetet, mint magatartást, akkor előttünk áll a virágvasárnapi történet, a korbácsos Jézus. A szelíd Jézus kiereszti hangját, csak úgy harsog tőle az egész templom: „*Az én házam imádság házána mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjávé tettétek*” (Mt 21,13). Kezében megmozdul az eldobott kötélékből font ostor, üt, vág vele s úgy tisztítja meg a templomot az indulatos Jézus Krisztus. Ez nemcsak valami elgondolása a teológusoknak, akik hajlandók ezt lehetőségként elképzelni, hanem ez virágvasárnap történeti valóság lett. Vedd tehát tudomásul: mikor Isten találkozik a bűnnel, akkor Ő nemcsak a tárgyilagos bíró szemével nézi az ember és a nép bűnét, hanem a sértett fél szempontjából nézi. Nem kell sokat magyarázni, hogy micsoda óriási különbség van a kettő között. Mennyivel higgadtabb, magasabb, mennyivel tárgyilagosabban nézi a bíró a sérelmeket és milyen felháborodottan, milyen indulatosan a sértett fél. Isten pedig a sértett fél szempontjából nézi az ember bűneit. Tehát nemcsak úgy nézi, mint valami porszemet, mely belekerül a hatalmas óraműbe, az élet hatalmas órájába és azt megállítja, sietteti vagy késlelteti, hanem úgy néz reá, mint személyesen ő ellene elkövetett sérelemre.

Még tovább is kell mennünk. Mikor Isten az ember bűnére reagál, akkor nemcsak a harag indulata lobog benne, de Isten perel is. Tudod mikor perel az ember? Amikor úgy érzi, türelmének vége szakadt, nem lehet tovább eltűrni, békességgel elhordozni, itt már az ember igazságérzete, méltósága, becsülete kívánja, hogy elégtételt szerezzen. Bepereli.

Emberi gondolat ez – ismétlem –, de mi nem tudunk Istenről másképp beszélni, mint csak emberi módon, mikor azt mondjuk: mikor az emberen a szenvedett sérelem, a benne fortyogó harag indulata erőt vesz, az ügyet bíróság elé viszi, bepereli, s akkor ez a harag tetőfoka nála.

Isten még mást is cselekszik. Így olvassuk: „...és megvertem őt...” Tehát ver, ami azt jelenti, hogy Isten annyira haragszik, az ember bűne olyan indulatot, szenvedélyt vált ki nála, hogy nem tudja kivárni a bírósági eljárás hosszú velejáróit, de maga vesz elégtételt magának. A haragvó ember is, mikor magának vesz elégtételt, mindig verekedés támad. Isten is tettelegességre vetemedik. Ne botránkozz meg testvérem, hogy Isten ilyen nagyon emberi indulatok által engedi magát vezéreltetni és a rendelkezésére álló hatalmával maga szerez magának elégtételt s megveri azt az embert vagy népet, aki ellene sérelmet követett el.

Ha azt gondolod, hogy Isten a haragját az ember bűnéért most már levezette, lecsendesedett, elégtételt kapott, illetve elégtételt vett magának, - akkor tévedsz. Ez Igéből egész világosan látjuk, hogy nem ez az utolsó szava és cselekedete, büntetése Istennek, hogy megveri az embert, hanem az, hogy elhagyja. A bűn súlyosabb reakciója nála, hogy elrejtí magát. Amíg ver Isten, addig törődik velem. Bizonytal vannak köztetek olyanok, akik tudják, hogy a zsidókhoz írt levél 12. fejezetében a levél írója milyen világosan, határozottan állítja Istenről azt, hogy akit ő szeret, azt megfeddi, összeszidja, megveri. Csak utolsó megoldása Istennek az, hogy ahol ez sem használ, ott abbahagyja a verést. Isten csak addig ver, amíg a verésnek értelme van. Mihelyt a verésnek nincs értelme, abbahagyja. Menjen útjára, nem törődöm többé vele, legyen a saját szerencséjének kovácsa, menjen akadály nélkül a széles úton, amelyen jár. Én tudom, a vége veszedelem lesz, de amit főzött magának, egye meg!

Figyelj testvérem, a 17. versben azt mondja: „...megvertem őt, elrejtém magamat és megharagudtam...”. Tehát Isten haragjának nem az a legmagasabb foka, hogy előveszi a korbácsot, mindenható erejét és megmutatja, hogy Ő szent, az elégtételt követelő Isten, a hatalmas Úr, hanem Isten akkor haragszik legjobban, mikor elhagy valakit. Amikor már nem szid, amikor nem csattannak hátunkon mondatai, mikor leteszi a vesszőt és botot és utunkra enged minket. Nem látjuk, nem halljuk, elrejtette magát előlünk, nem szól bele életünkbe, sorsunkra hagy s mi megyünk a veszedelembé.

Nem érzed testvérem azt, amit előljáróban mondtam, hogy konkrét helyzethez úgy szól hozzá Isten, mintha semmiféle konkrétuma nem lenne? Nincs benne semmi korszerűség csak azért, hogy mindig korszerű, időszerű maradjon üzenete, mellyel Isten hozzászól a babiloni fogságból hazatért és otthontalált népnek egymáshoz való viszonyához.

2. Az ember bűne.

Hát miért haragszik Isten? Mit mond az Ige: „*Mert a telhetetlenségnek vétkéért haragudtam meg, és megvertem őt...*”. Ennek az Igének különleges értéket ad az, hogy Isten nem elégszik meg haragjával, azzal, hogy általában bűnösnek bélyegzi az egész emberiséget, bűnösnek mind a két felet, mert nyilvánvaló, ahol két ember vagy embercsoport, két nép szembeáll, egymással vádaskodik, ott mind a kettő bűnös Isten előtt, hanem Ő konkrét vádat emel, konkrét bűnöket sorol fel. Mi az a konkrét vád, amit emel ellenük? A telhetetlenség vádja. Vajon mi a telhetetlenségnek vétke? Nem ez volt az egyetlen bűn, – majd fogjuk látni felsorolását – ezzel kapcsolatban tud más bűnöket is, mégis az a helyzet, hogy a bűnlajstrom bűnei közül az, amely jellemzi e népet, a telhetetlenség bűnét látja a gyökérnek, melyből minden más bűn kinő.

Hát mi a telhetetlenség? Valakinek soha nem elég az, ami van. Mindig más kell és mindig több kell, mégha a más nem is mindig több és néha a több nem is más, de a telhetetlen ember mindig másra és többért sóhajtozik. Ebben a másra és többre való sóhajtozásban azután mindig benne van a vád Isten ellen: Isten nem édes mennyei Atyánk, hanem mostohánk, olyan valaki, aki nem érez velünk, akinek nem kérdése a mi kérdésünk, tőlünk függetlenül és ránk való tekintet nélkül igazgatja e világot. Így kerülünk egyre közelebb ahhoz a gondolathoz, hogy a telhetetlenség bűne mögött Isten kormányzásával való elégedetlenség, gondviselő szeretetében való kételkedés és Isten ellen emelt vád van végsősorban: Nem jól kormányzod a világot, Isten!... Másképp kellene igazgatni!...

A telhetetlenség vádja mögött azután emberek ellen való vád is van. A telhetetlen ember mindig mártírnak érzi magát, mivel úgy látja, hogy a másiknak többje, mása van, tehát Isten személyválogató, egyik embert tenyerén hordja, a másikat veri. Természetesen az egész hamis beállítást, mert Isten minden ember számára tartogat áldást és átkot, simogatást és verést, de a telhetetlen embernek mindig fáj az, ami másnak van és ami – úgy gondolja – neki nincs. És ami neki – gondolata szerint – nincs, annak Isten az oka, a személyválogató Isten.

Látod, Isten miért haragszik, miért reagál olyan indulatosan a telhetetlenség bűnére? A Fia által tanított Miatyánkban is nem úgy tanított imádkozni: én Atyám ne vigy engem kísértésbe, szabadíts meg engem a gonosztól! Nem is lehetne nagyon csodálkozni, ha valaki ilyen nyelvtani fogalmazásban mondaná el az egész Miatyánkot, de az, ami e felfogás mögött van, az Istent felháborítja. Ez ugyanis azt jelenti, hogy a bűnös ember elkülöníti magát ettől a bűnös világtól, mintha csak azt mondaná: mit törődöm én azzal, hogy másnak van-e kenyere, más miképpen áll meg a kísértésekben, a gonosz felett miképpen tud diadalt aratni, nekem én vagyok a fontos. Ne a mi kenyерünk legyen meg, hanem az én kenyерem. Ne mi győzzünk a kísértések felett, de én győzelmeskedjek, én szabaduljak meg a gonosztól. Én, én és nem mi.

Meg kell, hogy érezz valamit abból, hogy milyen üzleti ez az egész istenfélelem és ha Jézus virágvasárnap korbáccsal a kezében, kiáltó szóval kikergette az üzletet a templomból, akkor ne csodálkozz te sem azon, ha ma is így cselekszik Isten. Istennel nem lehet üzletet kötni, nem lehet kényszeríteni az általunk elképzelt és Istenhez méltatlannak tartott magatartásra.

Amit konkrét vádként felsorol az emberi bűnről, mely haragját, felháborodott indulatát indokolja Istennek, az mind csak következménye az embernek Istennel és embertársával szembehelyezkedő magatartásának. Ha az embert szívének kívánságai vezérlik, abból mindig rossz dolgok származnak. Nagy baj az, ha a kívánságok fölött megszűnik az emberi értelem ellenőrző hatalma, ha vágyak kerítik az embert hatalmába. Nem hiába fejeződik be a

tízparancsolat is ilyen parancsolatokkal: ne kívánd ezt, ne kívánd azt! A kívánságos ember mindig keresztül gázol azokon, akik útjában eléje kerülnek, feltartóztatják, megállítják, avagy késleltetik. Ezért háborodik fel Isten mikor az ember szívének útjain jár.

Van ennek még egy következménye s az ember harmadik prononszirozott bűnét sorolja fel Isten: Elfordul én tőlem! Így olvassuk: „...és ő elfordulva, szíve útjában járt”. A szív kívánságai nagy általánosságban nem Isten felé, hanem Istentől elfelé visznek. Nem feléje megy, menekül előle. E nép hátat fordít Istennek, kikapcsolja magát abból az áramkörből, mely a világ áramkörébe kapcsolná bele őt is és ezzel méltán magára vonja Isten haragját.

Eddig nem beszéltem sokat magunkról, de hidd el testvérem, Isten Szentlelke alkalmazza rád is az egészet s ez Igén keresztül meg akar győzni téged is, mint meggyőzött engem is a bűn, igazság és ítélet tekintetében, hogy Isten méltán haragszik rád. Istennek igaza van, mikor feletted is ostorát suhogtatja. Igaza van, mikor szid, perel és ver.

3. Isten ígérete.

Beszél ez az Ige még valamiről. Nemcsak Isten haragjáról, Isten ígéretéről is. Olyan csodálatos, hogy az ember szinte úgy érzi, hogy nem is ótestamentomi ígét olvas, hanem újtestamentomit, annak igazolásául, hogy egy és ugyanaz az Isten szól Ésaiás prófétán is keresztül. Isten azt mondja: „*Mert nem örökké perlek, és nem mindenha haragszom...*”. Azt mondja: abba hagyom haragomat és nem verem többé az embert! Miért? Talán azért nem haragszik Isten, mert látja, hogy az ember megbánta bűnét?... Hogy igazán komolyan igyekszik arra, hogy Istennek tetsző életet éljen?... Isten haragja abbamaradásának indokolása talán az én Isten iránti magatartásomban rejlik? Nem! Egyáltalában nem! Egyedül Isten döntésén alapszik és nyugszik. Az az elhatározása is, hogy nem haragszom örökké, abba hagyom, visszavonom a pert, nem perelek többé az emberrel, nem verem az embert. Vajon miért fordul meg Isten magatartása? A szentségben lakozó Isten, az indulatoktól elragadtatott Isten, a tettelegességre vetemedő Isten, miért kiált önmaga szentségének megálljt? Azt olvassuk: „...*mert a lélek előttem megepedne, és a leheletek, akiket én teremtettem*”. Itt a mert, az indoklás: mert a lélek előttem megepedne és a leheletek, akiket én teremtettem... Mit lát az Isten? Azt látja, ha Ő egyszer szentségét akarja érvényesíteni a bűnnel szemben és az Ő igazságszolgáltatásának akar érvényt szerezni, akkor annak vége halál, abba belepusztul a világ, minden ember!

Most emlékezzél testvérem ilyen ígére: „Isten nem akarja a bűnös halálát, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen.” (Ez 18,23). Itt van a nagy fordulat Isten magatartásában. Szíve a megtört ember felé hajtja, Istennek szentsége és ítélete büntetést követel, de akkor megszólal Isten irgalma. Ezt az újtestamentomban így olvassuk: „*dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen.*” (Jak 2,13). Minden ezen fordul meg, életünk boldogsága itt e földön és örök üdvösségünk vagy kárhozatunk odaát. Azon fordul meg, melyik az erősebb: Isten ítélete vagy irgalma. Az újtestamentom azt mondja: az irgalom az erősebb, az irgalomé az utolsó szó! Ebben az Igében is az irgalmasság az utolsó szó, itt is dicsekedik az irgalmasság azzal, hogy legyőzte Isten szentségének haragját és ítéletét. Megsajnálta az embert. Előbb elhagyta a bűnöst, hadd rohanjon vesztébe, megverte, de az irgalmasság most azt mondatja vele: „*Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívűvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörték szívét.*” Velünk lakik Isten!

Testvéreim! Nem tudom kellőképpen érzékeltetni azt, hogy micsoda nagy dolog az, hogy Isten a szent, aki szentségben és magasságban lakozik, az a bűnös, a halálra méltó emberrel együtt lakozik. Akarva nem akarva az embernek az újtestamentomi karácsonyi történet jut eszébe, mikor Isten irgalmassága egészen győzött Isten ítéletén és velünk lakozott a Fiában, az emberek között. Úgy megsajnálta őket, hogy nemcsak széttepte a vádlevelet, melyre az ördög minden vétkünktől lajstromát feljegyezte, hogy vádoljon vele, nemcsak királyi gesztussal megbocsátott, hanem úgy megsajnálta, hogy velünk lakozik, kísértéseinket ő szenvedí, éhségünket, szomjúságunkat velünk együtt hordozza és megmutatja, hogy lehet győzni a

bűnön, magára veszi bűnünknek minden büntetését. Ezt jelenti az, hogy Ő velünk együtt lakozik.

Ami ebből következik, az már igazán csak következmény: az Úr határt szab haragjának, nem perel örökké, meggyógyít, vezet, vigasztal, békességet ad. Gyümölcsök ezek, melyek teremnek Istennek felénk forduló irgalmasságából.

Csodálatos! Isten ebben az Igében haragudott az emberre bűne miatt, aztán irgalmából irgalmasságot ígér!

De vár valamit az embertől is...

4. Az ember elkötelezése.

Ha így mondanánk, hogy mi a feltétele az irgalmas, hozzánk forduló Istennek, akkor ez a kifejezés félreérthető lenne. Ugyanis mi nem tudjuk azokat a feltételeket előteremteni, melyek Isten irgalmasságához szükségesek. Inkább azt kell mondanunk, melyek Isten irgalmasságának következményei? Két dolgot látunk az Igében, a megtört szívet és az alázatosságot. A megtörteket és alázatosakat keresi az Úr. Ki a megtört és ki az alázatos? Az, aki tudatában van annak, hogy Isten irgalma olyan, amit mi soha meg nem érdemelhetünk, sem meg nem érdemeltünk és nem is fogunk megérdemelni. Az irgalom éppen ezért irgalom és nem fizetség, mert megérdemelhetetlen. S ez az, ami megalázza és összetöri az embert. Isten vesszeje alatt is megalázkodik az ember, de szíve mélyén lázong e büntetés ellen. Legnagyobb akkor üt ránk Isten, mikor irgalmas. Nem akkor, mikor a kárhozatba küld. Ha kárhozatba küld, akkor az ember világosan látja: ezt érdemeltem, s megnémul. De mikor Isten irgalma vesz körül, látjuk, nem a bűnünk kicsiny, hanem Isten irgalma nagy, akkor valami olyan történik velem, mint Jóna fiával, Simonnal, Zebedeus gyermekével, Péterrel, a nagy halással, aki a nagy halfogás után leborul a csónak fenekére, átöleli Jézus térdeit s belső, nagy háborgását, ami benne van, ebben az egy imádságos mondatban mondja el: *„Eredj el én tőlem, mert én bűnös ember vagyok, Uram!”* (Lk 5,8). Pétert semmiféle veszedelem össze nem törte volna, semmiféle kudarc meg nem alázta volna, csak Jézus jótéteménye, irgalma, a nagy halfogás törte össze s vitte bűnbánatra.

Így foglalja el a vádaskodás helyét a bűnbánat!

Ez a felolvasott és mai napra kirendelt szentírási szakasz Isten beszéde, de hozzánk szóló beszéde. Feleletet vár tőlünk. Mi a mi feleletünk erre? Az Ige utolsó verse így szól: *„Megteremttem ajkaikon a hálának gyümölcsét. Békesség, békesség a messze és közel valóknak, így szól az Úr; én meggyógyítom őt!”* Az ember válasza mindegyikre csak egy lehet: hála, hála, hála neked Isten, hogy haragudtál, mert nagyon szeretted és megbékéltél, mert még jobban szeretted. Hála, hála néked Istenem!

Hadd vegyük hozzá ez ígéhez Lukács 15. fejezetéből ezt a mondatot: *„nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilencvenkilenc igaz emberen, akinek nincs szüksége megtérésre.”* Öröm a mennyben, öröm a földön, ezt a visszhangot várja tőlünk is Isten!

Oh bárcsak megtalálná!...
Ámen.

Szószeri ima:

Örökkévaló Isten, hatalmas, tökéletes ítélő Bíró! Bocsáss meg nekünk, hogy annyit haragítunk Téged. Bocsáss meg Urunk, hogy mi haragszunk, mikor Te haragszol, pedig megnémulva és bűnbánattal kellene Előtted térdre borulni, amikor jónak látod haragod ostorát

nyakunk köré csördíteni. Köszönjük Urunk, hogy nem bűneink szerint bánsz velünk és nem felháborodott haragodhoz méltón ítélsz, hanem nagyobb irgalmasságod, mint ítéleted. Urunk, olyan bizonyítékot adtál erről, ami mindennél nagyobb bizonyíték: Fiadat adtad a bűnösökért halálra, hogy nekünk életünk, üdvösségünk legyen. Irgalmas Isten, tedd a mi szívünket hálássá, teremtsd meg bennünk a hálás embert a Te kibeszélhetetlen sok jótéteményedért.

Ámen.

Oltári ima:

Hálát adunk örökkévaló Isten, szerető mennyei Atyánk szent Igédért, azért is, mellyel, mint kétélű éles karddal átjárod szívünket. Köszönjük azt is, mellyel szelíd mozdulattal, áldott simogatással könnyünket töröld le és összetörettetésünkben felemelsz. Köszönjük Urunk minden más adományaidat is. Áldunk Téged azért is, hogy templomunk szépül és épül. Köszönjük Neked Urunk, minden feltúrt padlót, köszönjük minden rendetlenségét, amely inkább a rendet jelenti, mely által az új, szép templom elkészül. Áldunk Téged Urunk, a keresztekért, amik a határban vannak. Köszönjük, hogy meghallgattad imádságainkat és meg akarod adni megint egy esztendőre mindennapi kenyerünket. A hála énekét tanulgatjuk, de sohasem tudjuk egészen megtanulni még ott fenn sem, mikor színről-színre magasztalunk majd és énekeljük a Bárány énekét, mert úgy érezzük, kevés az, amit mondunk, gyenge az, amit énekelünk: méltó a megöletett Bárány, hogy vegyen tisztességet, dicséretet és áldást örökkön örökké.

Ámen.